

O B S A H:

- 1/ ÚPRAVA NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK PRO ÚČELY SRÁŽEK ZE MZDY**
- 2/ ZVÝŠENÍ ČÁSTEK ŽIVOTNÍHO A EXISTENČNÍHO MINIMA OD 1. 4. 2020**
- 3/ ODPOVĚDI NA DOTAZY K ROČNÍMU ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH ZA ROK 2019**
- 4/ ZAVEDENÍ LETNÍHO ČASU V ROCE 2020**
- 5/ JEŠTĚ KE ZMĚNÁM VE VYHLÁŠCE 114/2002 Sb. O FKSP**
- 6/ ODPOVĚDI NA DOTAZY**

Vážení přátelé,

v dnešním čísle informačního servisu se ještě věnujeme provedení ročního zúčtování záloh na daň z příjmů za rok 2019, a to hlavně formou odpovědí na nejčastější dotazy. Kromě toho zde najdete další aktuální informace o změnách v předpisech týkajících se naší práce.

UPOZORNĚNÍ: Podle uzavřené smlouvy mají všichni naši klienti nárok na telefonické konzultace od pondělí do čtvrtka 8,00 až 12,00 hod., a to na dvou telefonních číslech uvedených na deskách této brožury. V případě, že jsou obě poradenské telefonní linky přetíženy a není možné se dovolat, je možno výjimečně využít i emailové formy dotazu. Zde je ale vždy třeba uvést číslo smlouvy a telefonní číslo, na které Vám odpovíme. Písemné odpovědi nejsou součástí uzavřené smlouvy. Odpovědi na dotazy, které budou zajímat širší okruh našich klientů, najdete v rubrice „odpovědi na dotazy“.

1/ ÚPRAVA NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK PRO ÚČELY SRÁŽEK ZE MZDY

Podle NV 595/2006 Sb. se při výpočtu nezabavitelných částek použije

- částka ŽM jednotlivce podle zákona 110/2006 Sb. a
- částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (ta se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy pro obec od 50000 do 99999 obyvatel podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona 117/95 Sb.).

Částka životního minima se od 1. 4. 2020 zvyšuje NV .../2020 Sb. na **3860 Kč** (dosud 3410 Kč). Částka **normativních nákladů na bydlení** pro rok **2020** zůstává ve výši **6502 Kč** (do 31. 12. 2019 byla 6233 Kč). Součet těchto částek činí **10362 Kč** (3860+6502). Díky této změně normativních nákladů dochází k úpravě nezabavitelných částek:

Základní částka, která nesmí být sražena povinnému je součet

- **základní částky na osobu povinného 6908 Kč** (2/3 z (3860+6502=10362), dosud to bylo 6608 Kč,
- **základní částka na osoby, kterým je povinen poskytovat obživu 1727 Kč** (6908:4), dosud to bylo 1652 Kč.

Tzn., že od 1. 4. 2020 bude výpočet základní částky, která nesmí být povinnému sražena vypadat takto: *např. povinný je ženatý a má dvě děti. Výpočet základní částky bude vypadat takto $6908 + (3 \times 1727) = 12089$ Kč.*

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení, činí dvojnásobek součtu částky ŽM a normativních nákladů na bydlení, tj. $(3860 + 6502) \times 2 =$ **20724 Kč** (dosud 19824 Kč).

Jedna třetina z této částky činí 6908 Kč (dosud 6608 Kč).

Vlastní výpočet srážky ze mzdy by vypadal takto:

1/ Od čisté mzdy se odečte základní částka, která nesmí být sražena povinnému (tj. na osobu povinného a na osoby, kterým je povinen poskytovat obživu).

2/ To, co zbude, se porovná s plně zabavitelnou částkou 20724 Kč.

3/ Vše, co přesahuje částku 20724 Kč, se srazí bez omezení a použije se na úhradu přednostních pohledávek. Pokud nejsou přednostní pohledávky, použije se tato částka na úhradu nepřednostních pohledávek, a to podle pořadí došlých.

4/ Pokud je částka rovna nebo nižší než 20724 Kč, zaokrouhlíme ji na částku dělitelnou třemi směrem dolů a v případě přednostních pohledávek srazíme dvě třetiny. Pokud se jedná o nepřednostní pohledávku, srazíme jednu třetinu. Zbytek zůstává spolu se základní částkou povinnému.

5/ Jestliže se jedná o přednostní pohledávku, můžeme na její uspokojení použít až dvě třetiny a vše, co je nad 20724 Kč.

6/ Jestliže se jedná o nepřednostní pohledávku, může se na ní srazit jedna třetina a případně vše, co je nad 20724 Kč.

Kolik zbude zaměstnanci, který má přednostní pohledávku a je sám?

Ať je příjem zaměstnance, jakkoliv vysoký zbude mu pouze částka 6908 + jedna třetina ze zbytku čisté mzdy. Pokud je zbytek jeho čisté mzdy vyšší než částka, nad kterou se může srážet bez omezení (tj. 20724 Kč), tak mu zbude $6908 + 6908 = 13816$ Kč. Dosud zbylo v tomto případě zaměstnanci 13216 Kč ($6608 + 6608$).

Vzhledem k tomu, že tyto sazby budou platit od 1. 4. 2020, ale použít by se měly až za výplatní období, které započalo po tomto datu, bude třeba je při výpočtu srážek ze mzdy uplatnit až při provádění srážek ze mzdy **z dubnové výplaty roku 2020**. Při srážkách z březnové výplaty roku 2020 se použijí ještě nezabavitelné částky, které platily od 1. 1. 2020 (viz DIS 1/2020).

POZOR: další změny v provádění srážek ze mzdy by měly začít platit od 1. 7. 2020, kdy by se mělo změnit NV 595/2006 Sb. o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí. Mělo by dojít k navýšení částky na osobu povinného z 2/3 na 3/4 ze součtu ŽM a nákladů na bydlení a k navýšení částky na osobu, které je povinen poskytovat obživu z 1/4 na 1/3 z částky na osobu povinného. O této změně ale napíšeme raději až v některém z dalších čísel, abychom Vás „nezahltili“ velkým množstvím podobných informací, které se mohou plést...

2/ ZVÝŠENÍ ČÁSTEK ŽIVOTNÍHO A EXISTENČNÍHO MINIMA OD 1. 4. 2020

NV .../2020 Sb. zvyšuje vláda částky životního a existenčního minima takto:

Částka životního minima	Do 31. 3. 2020	Od 1. 4. 2020
jednotlivec	3410	3860
první osoba v domácnosti	3140	3550
další osoba v domácnosti	2830	3200
dítě do 6 let	1740	1970
dítě od 6 do 15 let	2140	2420
nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	2450	2770
Existenční minimum	2200	2490

Zvýšení částek životního a existenčního minima bude mít vliv nejen na provádění srážek ze mzdy (viz bod 1.), ale i na výši dávek pomoci v hmotné nouzi a na výši některých dávek státní sociální podpory.

Díky zvýšení částek životního minima dojde k tomu, že se zvýší možnost poskytnout přídavek na dítě, resp. porodné většímu množství domácností, protože hranice pro jejich výplatu je 2,7násobek životního minima rodiny.

*Např. u pracujících manželů s 2 dětmi do 6 let bude přídavek na dítě náležet až do příjmu v domácnosti **28863 Kč** $(3550+3200+1970+1970) \times 2,7$), což je zvýšení možného příjmu o 3348 Kč.*

3/ ODPOVĚDI NA DOTAZY K ROČNÍMU ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH ZA ROK 2019

Používáme nový tiskopis Prohlášení k dani vzor č. 26. Zaměstnankyně nám jej na začátku roku podepsala a uplatňovala pouze základní slevu na poplatníka a neuvedla v něm žádné děti. Nyní po skončení roku si chce děti do Prohlášení dodatečně dopsat a uplatnit je v rámci ročního zúčtování záloh, o které rovněž požádala na novém tiskopisu vzor. č. 1. Jakým způsobem uvede do Prohlášení k dani dodatečně děti?

Tato zaměstnankyně by měla znovu vyplnit tiskopis Prohlášení k dani, kde by nahoře uvedla „prohlášení dodatečně činím“ s označením XD a do části „podle § 35c a § 35d zákona dodatečně uplatňuji daňové zvýhodnění“ s označením XD a pod tím by uvedla všechny vyživované a řádně prokázané děti. V posledním sloupci této části (dodatečně uplatňuji za kalendářní měsíce) by uvedla, za které měsíce je dodatečně uplatňuje (např. I až XII).

Zaměstnanec, který pracoval na zkrácený úvazek, neplatil v průběhu roku 2019 žádnou zálohu na daň (uplatnila se sleva na poplatníka). Nyní nás chce požádat o provedení ročního zúčtování a chtěl by si uplatnit nezdanitelnou částku z titulu poskytnutí daru ve výši 2500 Kč a vlastní platby zaplacené na životní pojištění ve výši 3000 Kč. Můžeme u něho provést roční zúčtování?

Roční zúčtování v tomto případě sice provést můžete, ale zaměstnanci není co vrátit, protože neplatil v průběhu roku 2019 žádnou daň... Zde by bylo vhodné zaměstnanci vysvětlit, že Vás nemusí o roční zúčtování ani žádat a jeho daňová povinnost je splněna srážením záloh...

Zaměstnankyně nastoupila od 8. 7. na mateřskou dovolenou a dne 12. 8. porodila. Tato zaměstnankyně žije sama a v měsících leden až červen uplatňovala daňové zvýhodnění na jedno dítě. Nyní se na nás obrátila se žádostí o provedení ročního zúčtování za rok 2019, ve kterém si chce uplatnit i dítě, které se jí narodilo v srpnu. Můžeme u ní roční zúčtování provést? Její výdělek za dobu do 8. 7. byl cca 16000 Kč měsíčně a na zálohách jí nebylo sraženo nic a obdržela daňové bonusy za měsíce leden až červen v celkové výši 726 Kč (v měsíci červenci již na daňový bonus nedosáhla, protože neměla příjem ve výši alespoň poloviny minimální mzdy).

Pokud jste byli jejím posledním plátcem ve zdaňovacím období, tak Vás může požádat o provedení ročního zúčtování (§ 38ch odst. 1 ZDP). Jestliže Vám prokáže rodným listem dítě, které se narodilo v srpnu, je možné zahrnout do ročního zúčtování i toto dítě. Podle výše jejích výdělků, které budou cca 100000 Kč $(16000 \times 6 + \text{něco za červenec})$, překročila 6násobek minimální mzdy, tj. 80100 Kč a vy jí vyplatíte daňové zvýhodnění na obě děti formou doplatku na daňovém bonusu ve výši 22563 Kč $(15204 + (5 \times 1617) = 23289 - 726 = 22563)$. Celkový doplatek na daňovém bonusu byl snížen o vyplacené daňové bonusy za leden až červen ve výši 726 Kč.

Zaměstnanec již několik let pobírá invalidní důchod prvního stupně. Každoročně nám začátkem roku předkládal potvrzení od OSSZ, že invalidní důchod i nadále pobírá. Pro rok 2020 nám předložil pouze potvrzení od ČSSZ, že se mu důchod od ledna 2020 zvyšuje o určitou částku. Můžeme u tohoto zaměstnance i nadále uplatňovat slevu na invaliditu nebo musí přinést potvrzení od OSSZ jako v předchozích letech?

Podle § 38l odst. 2 písm. b) ZDP se sleva na invaliditu prokazuje rozhodnutím o přiznání invalidního důchodu a každoročně dokladem o výplatě důchodu. Podle dosud ustálené praxe se za doklad o výplatě důchodu považoval útržek ze složenky (při pobírání důchodu v hotovosti) nebo potvrzení od ČSSZ (při ostatních způsobech výplaty důchodu). Podle knihy „Zdanění mezd a platů v roce 2020“ z nakladatelství ANAG od Mgr. Pelecha a Ing. Rindové lze oznámení o zvýšení vypláceného invalidního důchodu považovat za dostatečný doklad o jeho výplatě (viz str. 263 dotaz nahoře). Takže nám zbývá ještě to, aby se konečně začal uznávat i Výpis z poplatníkovy účtu, kde se uvádí „invalidní důchod za období“, který by rovněž prokazoval výplatu důchodu...

Zaměstnanec s příjmem 15000 Kč měsíčně, který uplatňoval daňové zvýhodnění na dítě neplatil v roce 2019 žádnou zálohu na daň, ale pobíral měsíční daňový bonus ve výši 322 Kč (za rok byl bonus 3864 Kč). Nyní nás chce požádat o provedení ročního zúčtování a chtěl by si uplatnit nezdanitelnou částku z titulu poskytnutí daru ve výši 5000 Kč a vlastní platby zaplacené na doplňkové penzijní spoření ve výši 6000 Kč. Můžeme u něho provést roční zúčtování, když neplatil žádnou zálohu na daň a není mu co vrátit?

Pokud zaměstnanec požádá o provedení ročního zúčtování, tak je zaměstnavatel povinen jej provést. Tím, že si uplatní nezdanitelné částky z titulu daru a doplňkového penzijního spoření v celkové výši 11000 Kč, se mu sníží základ daně o 11000 Kč a sníží se mu i celková roční daňová povinnost o 1650 Kč. Tuto částku dostane vyplacenou formou doplatku na daňovém bonusu.

Naše zaměstnankyně se v měsíci říjnu 2019 provdala. Od měsíce ledna 2020 nastupuje na peněžitou pomoc v mateřství a potom bude čerpat rodičovskou dovolenou. Do prosince si u nás zaměstnankyně uplatňovala daňové zvýhodnění na své dvě děti z předchozího manželství jako č. 2 a 3 a její druh si uplatňoval jejich dítě společně u svého zaměstnavatele jako č. 1. Za rok 2019 si chce zaměstnankyně požádat o provedení ročního zúčtování, ale v roce 2020 již nechce daňové zvýhodnění na žádné z dětí uplatňovat. Jaký bude mít vliv uzavření manželství na způsob uplatňování daňového zvýhodnění na vyživované děti?

Podle § 35c odst. 6 ZDP se za vyživované dítě považuje mimo jiné i dítě druhého z manželů. Z toho vyplývá, že manžel si bude moci v roce 2020 uplatnit i děti manželky z předchozího vztahu. Pokud by sňatek neuzavřeli, tak by se daňové zvýhodnění na děti manželky z předchozího vztahu uplatnit nemohlo u nikoho. Vy jako zaměstnavatel manželky budete muset vystavit manželovi potvrzení, že vaše zaměstnankyně neuplatňuje daňové zvýhodnění na všechny tři děti a až se narodí

další dítě, tak i na toto další dítě. Je třeba jen doufat, že manžel bude mít dostatečně vysoké příjmy, aby mohl daňové zvýhodnění na všechny 4 děti uplatnit ať formou slevy na dani nebo daňového bonusu...

Od 11. 6. 2019 u nás nastoupil zaměstnanec, který předtím pracoval ve firmě, která se dostala do platební neschopnosti a zaměstnancům nevyplatila mzdy za měsíce březen až květen. V měsíci srpnu mu byly vyplaceny Úřadem práce mzdové nároky za 3 kalendářní měsíce. Započítávají se tyto mzdové nároky do zdanitelných příjmů roku 2019, a kdo mu je případně potvrdí?

Vzhledem k tomu, že Úřad práce by měl podle odst. 3 § 10 zákona 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, **sdělit zaměstnavateli, kterým zaměstnancům a v jaké výši uspokojil mzdové nároky, tak by potvrzení o zdanitelných příjmech vystavil bývalý zaměstnavatel v insolventi.** V potvrzení bude uvedeno, že se jedná o mzdy za 03-05/2019. To, že ÚP vyplatil dlužné mzdy za tyto měsíce až v měsíci srpnu neznamena, že měl zaměstnanec v měsíci srpnu současně dva plátce mzdy. Nový zaměstnavatel u něho může provést roční zúčtování záloh, protože se jedná o více postupných plátců daně.

Může si zaměstnanec uplatnit slevu na manželku, která podniká jako OSVČ a za rok 2019 bude mít vykázanou ztrátu? Jakým způsobem by nám toto měl prokázat?

Pro uplatnění slevy na manželku by nesměl **příjem manželky nesnížený o výdaje** překročit částku 68000 Kč. Doporučujeme na tuto skutečnost upozornit manžela, protože finanční úřady se na slevy na druhého z manželů zaměřují v rámci kontrolních akcí a údaj o výši příjmů nesnížených o výdaje budou mít k dispozici z jejího daňového přiznání...

Nastoupil u nás zaměstnanec, kterému v dubnu 2019 vyplatil Úřad práce kompenzaci odstupného. Můžeme u tohoto zaměstnance provést roční zúčtování nebo si musí sám podat daňové přiznání a uvést v něm i vyplacenou kompenzaci odstupného?

Kompenzace za nevyplacené odstupné je plněním z uplatňování nástrojů státní politiky zaměstnanosti. **Kompenzace odstupného je proto jako nástroj státní politiky zaměstnanosti příjmem, který je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona o daních z příjmů.** U zaměstnance je v tomto případě možné provést za rok 2019 roční zúčtování záloh.

Zaměstnanec k nám nastoupil do pracovního poměru dne 27. 8. 2019 a učinil na měsíc srpen Prohlášení k dani. Slevy na dani u něho za tento měsíc nebyly uplatněny, protože do 26. 8. 2019 pracoval u jiného plátce, kde měl rovněž podepsané Prohlášení k dani a slevy uplatnil tam. Můžeme u tohoto zaměstnance provést roční zúčtování záloh nebo si musí sám podat daňové přiznání?

Podle § 38k odst. 6 může poplatník podepsat Prohlášení k dani na stejné období kalendářního roku pouze u jednoho plátce. V Pokynu GFR D-22 se k § 38k odst. 6 uvádí, že

„Změní-li poplatník v průběhu kalendářního měsíce tzv. hlavního zaměstnavatele (jestliže pobírá mzdu v tomto měsíci od více plátců daně, ale postupně za sebou), může pro účely výpočtu zálohy na daň podepsat Prohlášení k dani podle § 38k odst. 4 zákona o daních z příjmů na další část kalendářního měsíce též u nového plátce, a to v zákonné lhůtě do 30 dnů po nástupu do zaměstnání. Oba plátců daně mu pak za tento kalendářní měsíc vypočtou zálohu měsíční sazbou daně podle § 38h odst. 2 zákona o daních z příjmů, ale měsíční slevu na dani podle § 35ba zákona a měsíční daňové zvýhodnění může poskytnout poplatníkovi pouze jeden z nich (§ 38k odst. 3 zákona o daních z příjmů); činí tak zpravidla ten, od kterého poplatník odchází“.

Z tohoto vyplývá, že je možno u zaměstnance provést roční zúčtování záloh, aniž by byl porušen zákon o daních z příjmů.

POZOR: při změně zaměstnání v průběhu měsíce dochází velice často k chybám v tom, že slevy na dani uplatní oba postupní plátců a potom zaměstnanci vzniká nedoplatek na dani, který se podle zákona nevybere... V těchto případech ale další plátce uplatnil slevy na dani neoprávněně a měl by provést opravu záloh v měsíci, kdy zaměstnanec měnil zaměstnání!

Zaměstnanec uplatňoval daňové zvýhodnění na svou dceru, na kterou nyní nařídil soud ústavní výchovu a zaměstnanec na ní musí platit výživné. Můžeme mu i nadále uplatňovat daňové zvýhodnění na dceru, když podle rozsudku může dcera jednou za měsíc na návštěvu domů?

Ústavní výchovu může soud nařídít, je-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav vážně ohrožen nebo narušen. Pokud soud takovou výchovu nařídil, pak dítě nežije s otcem ve společně hospodařící domácnosti a otec si nemůže nadále daňové zvýhodnění uplatňovat.

Na zletilé studující dítě našeho zaměstnance vystavil lékař posudek, že se dítě není schopno připravovat na budoucí povolání pro nemoc. Je možné si na toto dítě uplatňovat daňové zvýhodnění i nadále?

Na toto dítě by bylo možno daňové zvýhodnění uplatnit, pokud by si zaměstnanec zašel s lékařským posudkem na finanční úřad, aby mu vystavil potvrzení, že poplatník vyživuje ve společně hospodařící domácnosti zletilé dítě do 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání. Na potvrzení této skutečnosti existuje tiskopis „Potvrzení o splnění podmínek pro uznání slev na dani a daňového zvýhodnění...“ - 5458, který je na stránkách finanční správy.

Zaměstnanec si uplatňoval dva roky odpočet úroků z hypotečního úvěru, který měl na koupi bytu do vlastnictví. V roce 2019 si vzal u jiné banky hypoteční úvěr na refinancování předchozího hypotečního úvěru. Můžeme uplatnit odpočet úroků na tento nový hypoteční úvěr, když v něm již není uvedena bytová potřeba v podobě koupě bytu, ale je pouze na refinancování předchozího hypotečního úvěru?

Podle znění § 15 odst. 3 písm. h) zákona o daních z příjmů se za bytovou potřebu považuje „splácení úvěru nebo půjčky použité poplatníkem na financování bytových potřeb uvedených v písmenech a) až g)“. V Pokynu GFŘ D-22 se k této problematice uvádí „za bytovou potřebu lze považovat i splácení úvěru na splácení následných

hypotečních úvěrů, kterými byly refinancovány předchozí úvěry...“. Z obojího je zřejmé, že odpočet úroků je možno i nadále provádět. Jako doklad pro kontrolu je však vhodné mít vždy k dispozici i původní úvěr, kde je uvedena konkrétní bytová potřeba (koupě bytu).

Našemu zaměstnanci zemřela manželka, která uplatňovala daňové zvýhodnění na své dvě děti z předchozího manželství. Nyní by je chtěl uplatňovat manžel s tím, že s ním děti žijí i nadále v domácnosti a on se o ně stará. Můžeme daňové zvýhodnění na tyto děti uplatnit?

Podle § 35c odst. 6 ZDP se za vyživované dítě považuje mimo jiné i dítě v péči nahrazující péči rodičů a dítě druhého z manželů. Podle Pokynu GFR D-22 k § 35c odst. 6 se za dítě převzaté do péče nahrazující péči rodičů považuje i dítě manžela, které mu bylo svěřeno do výchovy rozhodnutím soudu. Pokud budou děti i nadále žít v domácnosti se svým otčímem, může si je uplatnit stejně, jako si je mohl uplatňovat již za života své manželky.

Týká se solidární zvýšení daně i příjmů nerezidentů ze zdrojů na území České republiky zdaňovaných srážkou daně podle § 36 odst. 1 písm. a) bod 1 ZDP, jedná-li se o příjmy ze závislé činnosti?

Ne. V zákoně o daních z příjmů je ve vztahu k příjmům ze závislé činnosti uplatněno solidární zvýšení daně pouze **u příjmů zdaňovaných formou záloh** (§ 38ha ZDP). Z toho je zřejmé, že solidární zvýšení daně se neuplatní u příjmů zdaňovaných srážkou podle zvláštní sazby daně. To neplatí, pokud se daňový nerezident rozhodne využít možnost podat daňové přiznání podle § 36 odst. 8 ZDP (tzn. překlasifikovat srážkovou daň na zálohovou). V tomto případě by se příjem zdaněný srážkovou daní zahrnul do celkového základu daně a solidárnímu zvýšení daně by podléhal.

Jak se postupuje u příjmů z prodeje rodinného domu, pokud v něm neměl náš zaměstnanec bydliště alespoň po dobu 2 let?

Podle § 4 odst. 1 písm. a) ZDP je příjem z prodeje rodinného domu, pokud v něm měl prodávající bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let, osvobozen, použije-li získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby. V případě, že příjem z prodeje nebude použitý na uspokojení vlastních bytových potřeb, bude podléhat zdanění podle § 10 odst. 1 písm. b) ZDP. Zdaněn bude příjem snížený o výdaje podle § 10 odst. 5 ZDP.

Jak by se správně mělo uplatnit daňové zvýhodnění na děti u druha a družky, když mají jedno společné dítě a družka má ještě dítě z předchozího vztahu? Každý by si chtěl uplatnit daňové zvýhodnění na jedno dítě, ale mají obavu, že u každého z nich se bude jednat o první dítě, kde je nižší sazba daňového zvýhodnění.

Dítě družky z předchozího vztahu není pro druha vyživovaným dítětem, protože se nejedná o dítě druhého z manželů. GFR doporučuje, aby se nejprve vypořádaly jejich děti společné, které jsou vyživovanými u obou poplatníků a teprve potom byl uplatněn nárok na děti, které lze považovat za vyživované pouze u jednoho z poplatníků. Jestliže si chtějí uplatnit každý jedno dítě, měl by si druh uplatnit u

svého zaměstnavatele jejich společné dítě jako první v pořadí a družka by si do Prohlášení k dani uvedla společné dítě s „N“ a její dítě z předchozího vztahu by uvedla jako druhé v pořadí s „2“.

Může řádně zaregistrované zařízení služby péče o dítě v dětské skupině potvrzovat rodičům výdaje vynaložené za umístění jejich dítěte v lesní školce, která byla provozována v měsících červenec a srpen a pobyt dítěte zde byl jeden nebo dva týdny? Pokud si zaměstnanec takového potvrzení přinese, můžeme mu školkovné uznat v rámci ročního zúčtování záloh?

Zařízení služby péče o dítě v dětské skupině nebo mateřská škola by podle našeho názoru měly poskytovat dlouhodobou péči o umístěné dítě, což týdenní nebo dvou týdenní pobyty v lesní školce nejsou. Z tohoto důvodu nedoporučujeme provedení ročního zúčtování, ale pokud zaměstnanec na uplatnění „tohoto školkovného“ trvá, pomozte mu se zpracováním daňového přiznání.

Můžeme uznat dar, který poskytl syn svému otci na elektrický invalidní vozík, když otec je od roku 2019 již poživitelem starobního důchodu, a nikoliv invalidního důchodu? Otec dosáhl důchodového věku v březnu 2019 a dar byl poskytnut až v měsíci srpnu.

Podle § 15 odst. 1 ZDP lze uznat dary fyzickým osobám, které jsou poživiteli invalidního důchodu nebo byly poživiteli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu... Tzn., že pokud byl otec poživitelem invalidního důchodu před přiznáním starobního důchodu, lze tento dar uznat.

Pracují u nás manželé, kteří vyživují v domácnosti 2 děti, které navštěvují předškolní zařízení. Daňové zvýhodnění uplatňoval po celý rok otec dětí. Za rok 2019 zaplatili předškolnímu zařízení částku 13000 Kč za každé dítě. Nyní se na nás obrátili, jak by bylo nejlepší si rozložit slevu za umístění a daňové zvýhodnění na děti? Oba mají měsíční výdělek cca 18000 Kč a bojí se, aby jim sleva na dani nepropadla...

Z uvedených skutečností vyplývá, že pokud by si slevu za umístění (2x13000) uplatnila celou jen manželka, tak by u ní částka cca 7400 Kč propadla. Takže by bylo v tomto případě výhodnější, aby si v rámci „optimalizace“ manžel uplatnil slevu za umístění na jedno dítě a manželka na druhé. U manžela se po uplatnění slevy za umístění sníží daň a daňové zvýhodnění dostane formou daňového bonusu.

Jak bychom měli správně postupovat v případě, že zaměstnanci bylo v měsíci srpnu 2019 vydáno rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu prvního stupně a v rozhodnutí je uvedeno, že se tento důchod přiznává od 7. 5. 2019? V měsíci srpnu ale ještě žádný důchod neobdržel. Od kdy jsme mohli slevu na invaliditu uplatnit?

Po novele zákona o daních z příjmů platné od 1. 1. 2018 náleží sleva na invaliditu od data přiznání tohoto důchodu, tj. ve Vašem případě od 7. května 2019. U tohoto zaměstnance mohla být základní sleva na invaliditu poprvé poskytnuta při zúčtování mzdy za měsíc září 2019. Za měsíce červen až srpen se mu sleva poskytne při

ročním zúčtování záloh nebo v daňovém přiznání. Za měsíc květen sleva nenáleží, protože důchod nepobíral k prvnímu dni měsíce.

Zaměstnanci byla dne 26. ledna 2020 vyplacena pojišťovnou Kooperativa náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti ve výši 21280 Kč a bolestné ve výši 17500 Kč za pracovní úraz, který se stal zaměstnanci v říjnu 2019. Můžeme v tomto případě provést zaměstnanci roční zúčtování záloh za rok 2019?

Podle § 5 odst. 4 zákona o daních z příjmů se příjmy ze závislé činnosti (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Vzhledem k tomu, že náhrada za ztrátu na výdělků je také považována za příjem ze závislé činnosti (§ 6 odst. 1 písm. d) ZDP), a byla z ní sražena zálohová daň, musí si zaměstnanec sám podat za rok 2019 daňové přiznání, protože měl více plátců současně. Z náhrady za ztrátu na výdělků lze od 1. května 2019 uplatnit srážkovou daň, ale pouze u příjmů do 3000 Kč. Vyplacené bolestné je příjem od daně osvobozený podle § 4 odst. 1 písm. d) ZDP.

Náš bývalý zaměstnanec (starobní důchodce), který pracoval od měsíce ledna do prosince v jiné firmě na dohodu o provedení práce s měsíční odměnou 8000 Kč se na nás obrátil s dotazem, zda by mohl získat zpět sraženou daň, kterou mu zaměstnavatel srážel, protože u něho neměl podepsáno prohlášení k dani. Na dani u něho bylo sraženo celkem 14400 Kč. Má nějakou možnost získat tuto daň zpátky?

Vzhledem k tomu, že neměl tento zaměstnanec v průběhu roku nikde učiněno Prohlášení k dani, bylo by pro něho výhodné, aby jej buď dodatečně učinil u svého posledního plátce příjmů, nebo aby si sám podal po skončení roku daňové přiznání a využil v něm možnosti „překlasifikace“ srážkové daně na zálohovou. Zaměstnanci by se po podání daňového přiznání vrátilo celých 14400 Kč. Do budoucna by bylo vhodné, aby zaměstnanec učinil Prohlášení k dani vždy na začátku roku, aby se této situaci předešlo. To, že je poživatel starobního důchodu, nemá na možnost podpisu Prohlášení, žádný vliv.

Dcera naší zaměstnankyně ukončila studium na jedné VŠ zanecháním studia k 20. březnu 2019. Od 11. září 2019 se stala studentkou jiné vysoké školy. Za kolik měsíců má naše zaměstnankyně nárok na daňové zvýhodnění na dceru v roce 2019?

Podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona 117/95 Sb. o SSP se za soustavnou přípravu na budoucí povolání považuje také doba od ukončení studia na VŠ do dne, kdy se dítě stalo studentem téže nebo jiné VŠ, pokud toto studium bezprostředně navazuje na ukončení studia na VŠ; nejdéle však doba 3 měsíců následujících po měsíci, kdy dítě ukončilo studium na VŠ. Podle aktuálního výkladu MPSV (viz DIS č. 2/2020) i přesto, že nastoupila na VŠ v nejbližším možném termínu, může se daňové zvýhodnění uplatnit jen za měsíce leden až březen a potom od měsíce září tj. od měsíce, kdy začíná soustavná příprava na budoucí povolání. Takže nárok bude na měsíce I. až III. a IX. až XII. Možnost zápočtu ještě 3 měsíců od ukončení první VŠ lze uplatnit jen v případě, že na další VŠ nastoupí ihned po těchto 3 měsících (tj. bez proluky).

Zaměstnanec k nám nastoupil 1. 4. 2019, od 1. 1. do 31. 3. byl veden na Úřadu práce, je poživatelem invalidního důchodu prvního stupně již od roku 2013. Můžeme mu dát slevu na invaliditu za celý rok nebo pouze za 9 měsíců, kdy byl u nás zaměstnaný?

Podle § 35ba odst. 3 ZDP může poplatník uplatnit snížení daně o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny. Vzhledem k tomu, že Váš zaměstnanec pobíral invalidní důchod po celý rok 2019, můžete uplatnit slevu na invaliditu za celý rok, protože podmínky pro její přiznání byly splněny. To, že byl u Vás zaměstnaný pouze 9 měsíců nemá na tento postup žádný vliv.

Zaměstnanec žil do června 2019 s družkou, která si uplatňovala daňové zvýhodnění na své dítě z předchozího vztahu. Dne 7. 7. uzavřeli sňatek a 31. 7. manželka porodila jejich společné dítě. Může se mu dát za měsíc červenec daňové zvýhodnění na obě děti?

Na dítě, které se jim narodilo 31. 7. je možno uplatnit daňové zvýhodnění již za červenec (podle § 35c odst. 10 ZDP již v měsíci, kdy se dítě narodilo). Vzhledem k tomu, že byl sňatek uzavřen 7. 7., může se uplatnit daňové zvýhodnění na dítě manželky až od měsíce následujícího po uzavření sňatku, tj. od srpna, protože se nejedná o narození, zahájení studia nebo osvojení.

Naší zaměstnankyni dne 5. 3. 2019 tragicky zemřel manžel. Může si manželka v rámci ročního zúčtování záloh za rok 2019 uplatnit slevu na manžela, pokud jeho příjem nepřesáhl 68000 Kč (měl cca 30000 Kč měsíčně)? V případě, že ano, tak v jaké výši?

Jestliže příjem manžela nepřekročil částku 68000 Kč (což je velice pravděpodobné), je možno si slevu na manžela podle § 35ba odst. 1 písm. b) uplatnit. Podle § 35ba odst. 3 je možno slevu uplatnit za měsíce, po které byla podmínka manželství splněna na začátku měsíce, tzn., že bude náležet za měsíce leden až březen ve výši 3/12 z částky 24840 Kč.

Zaměstnanec měl uzavřeno životní pojištění od roku 2001, které ukončil v květnu 2019 a nechal si vyplátit pojistné plnění formou jednorázového plnění. Musí si podat za rok 2019 daňové přiznání a dodanit částky, které si v předchozích 10 letech uplatňoval jako nezdanitelné, když věku 60 let dosáhl až v měsíci srpnu 2019?

Podle § 15 odst. 6 ZDP je podmínka 60 měsíců platit a dosažení 60 let věku splněna v případě, že výplata pojistného plnění je ve smlouvě sjednána nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník věku 60 let. Jelikož v roce 2019 dosáhl věku 60 let (i když až po výplatě pojistného plnění), nemusí uplatňované nezdanitelné částky v předchozích 10 letech dodávat a je možno u něho provést roční zúčtování.

4/ ZAVEDENÍ LETNÍHO ČASU V ROCE 2020

Dne **29. března 2020** začíná podle NV 363/2016 Sb. o zavedení letního času v letech 2017 až 2021 letní čas.

V § 3 tohoto NV se řeší „vliv zavedení letního času na stanovenou týdenní pracovní dobu“.

V odst. 1 se uvádí, že „*stanovená týdenní pracovní doba u zaměstnanců, jimž počátek letního času připadne do jejich pracovní směny, pokud se tato pracovní směna v důsledku zavedení letního času zkrátí, bude v příslušném týdnu o jednu hodinu kratší*“.

V odst. 2 se říká, že „*stanovená týdenní pracovní doba u zaměstnanců, jimž konec letního času připadne do jejich pracovní směny, pokud se tato pracovní směna v důsledku ukončení letního času prodlouží, bude v příslušném týdnu o jednu hodinu delší*“.

Z odst. 1 a 2 vyplývá to, že zaměstnanec, který odpracuje při přechodu na letní čas místo 40 hodin pouze 39 hodin, splnil stanovenou týdenní pracovní dobu. Naopak u zaměstnance, který při ukončení letního času odpracoval místo 40 hodin 41 hodin, je týdenní pracovní doba splněna odpracováním těchto 41 hodin a tato hodina navíc není přesčasovou prací.

Co se týče **odměňování**, tak by měl být postup zaměstnavatele následující:

- u **zaměstnanců odměňovaných měsíční mzdou**, **obdrží zaměstnanec plnou měsíční mzdu jak při odpracování jedné hodiny navíc, tak při odpracování o jednu hodinu méně**,
- u **zaměstnanců odměňovaných hodinovou mzdou**, **by měl každý zaměstnanec obdržet mzdu za skutečně odpracované hodiny**,
- **stejně by se postupovalo u složek mzdy poskytovaných za hodinu práce, tj. u příplatku za práci v noci, za práci v sobotu a neděli apod.**

Tzn., že zaměstnanec, odměňovaný hodinovou mzdou, který při začátku letního času odpracoval místo plánovaných 12 hodin 11 hodin (nebo místo 7,5 hodiny 6,5 hodiny), obdrží mzdu za 11 resp. 6,5 hodiny. Vzhledem k tomu, že v noční době (22,00 až 6,00 hod.) odpracoval díky posunu času pouze 6,5 hodiny, obdržel by příplatek za práci v noci za 6,5 hodiny. Pokud mu náleží ještě další příplatky (např. za práci v sobotu a neděli), postupovalo by se při jejich výpočtu obdobně, tj. náležely by za skutečně odpracované hodiny.

Obdobný postup výpočtu mzdy by se u zaměstnance uplatnil i v případě skončení letního času, kde by se zaměstnanci s hodinovou mzdou platilo vše za 13 resp. 8,5 hodin. **Letní čas skončí 25. října 2020.**

Zrušení „střídání času“ nám opět nehrozí a uvidíme, jak se střídáním času vypořádají poslanci evropského parlamentu pro roky příští, když některé státy EU chtějí po celý rok letní čas a některé zase zimní čas...

5/ JEŠTĚ KE ZMĚNÁM VE VYHLÁŠCE 114/2002 Sb. O FKSP

Vyhláškou 357/2019 Sb. se změnila vyhl. 114/2002 Sb. o FKSP a kromě změn, o kterých jsme psali v DIS 1/2020 došlo ještě ke změně v § 14, který řeší poskytování darů, a to že se změnil text odst. 1 písm. d) takto:

d) při prvním přiznání starobního nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.

Dosud zde bylo „při prvním odchodu do starobního nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně“. Co se nám touto úpravou změní? Dar bude třeba poskytnout při přiznání starobního nebo invalidního důchodu, a nikoliv až při prvním odchodu do důchodu. Vzhledem k tomu, že poskytování darů podle § 6 odst. 9 písm. g) se vztahuje i na podnikatelskou sféru (od daně osvobozené dary poskytované za obdobných podmínek), bude třeba tento dar poskytnout k datu prvního přiznání těchto důchodů...

6/ ODPOVĚDI NA DOTAZY

2/2020 Zaměstnanec u nás pracuje na dohodu o provedení práce, kterou každoročně prodlužujeme. K 31. 12. 2019 mu skončí již druhé prodloužení této dohody, takže bychom mu měli tuto dohodu změnit na dobu neurčitou? Může se vůbec sjednávat dohoda o provedení práce na dobu neurčitou? Platí i pro dohody mimo pracovní poměr ustanovení § 39 ZP?

Zákoník práce žádným způsobem neomezuje sjednávání dohod mimo pracovní poměr na dobu neurčitou. Při jejich sjednávání je třeba pouze dodržet podmínky uvedené v § 75, tj. u DPP nepřekročení 300 hodin v kalendářním roce. Vzhledem k zjednodušení celé agendy (zbytečné každoroční vystavování nové DPP) by u Vás bylo vhodné změnit dohodu o provedení práce na dobu neurčitou. Výpovědní doba je v těchto případech 15-ti denní, a to i bez udání důvodu. § 39 ZP se na dohody mimo pracovní poměr nevztahuje, protože se tam hovoří o pracovním poměru na dobu určitou. Z toho vyplývá, že by bylo možno sjednávat dobu určitou u dohod i po vyčerpání 3 opakovaných sjednání doby určité...

3/2020 Náš zaměstnanec je dárce krevní plazmy u soukromé společnosti, která mu za jeden odběr poskytuje i finanční náhradu. Vzhledem k tomu, že tyto odběry jsou stále častější (u něho někdy i 2x měsíčně) a nám to narušuje rozvrhy směn a zvyšuje finanční náklady, tak zvažujeme, že již nebudeme poskytovat náhradu mzdy za uvolnění zaměstnance. Byl by tento náš postup v souladu s platnou legislativou?

*Podle § 203 odst. 2 písm. d) ZP přísluší zaměstnanci pracovní volno s náhradou mzdy k činnosti dárce při odběru krve a při aferéze. Podle našeho názoru by se volno s náhradou mzdy mělo poskytovat jen v případě bezpříspěvkového dárcovství, protože v případě dárcovství za úhradu se **nejedná o činnost dárce** (s ohledem na povahu darování ve smyslu občanského zákoníku – tzn., že zde chybí bezplatnost darování). Bohužel k tomuto postupu není k dispozici zatím žádný závazný výklad MPSV ani soudní judikatura...*

Závěrečný pozdrav je opět od pana MURPHYHO:

NIC NENÍ NEMOŽNÉ, POKUD TO NEMUSÍTE SAMI DĚLAT.
